

ELS NOMS DE LES ANTIGUES FONTS DEL TERME DE CERVERA

Josep Maria LLOBET i PORTELLA

Aquest treball té com a finalitat donar a conèixer els noms de les fonts del terme de Cervera que hem pogut localitzar a la documentació local produïda entre el segle XIV i el XVIII.¹ La funció d'aquestes fonts, amb el pas del temps, ha canviat. Durant segles foren llocs on podien aparcar la seva set tant els pagesos, els caçadors i els vianants com els animals domèstics i els salvatges. Fins i tot acollien, al seu voltant, celebracions festives. Les més properes eren especialment conservades, ja que satisfien les necessitats generals de la població. En canvi, avui dia, enrunades i plenes de brossa la majoria, gairebé no tenen cap utilitat. Certament, la instal·lació d'aigua corrent a la ciutat de Cervera per al proveïment dels habitants, realitzada a la segona meitat del segle XIX, significà l'inici de la decadència de la major part de les fonts, procés que s'ha accelerat durant els últims decennis a causa de l'abandonament de la pagesia.

Donem, a continuació, seguint un ordre cronològic, els noms de cada font tal com apareixen en els documents consultats. També indiquem el fons (municipal de Cervera = FM o notarial = FN) de l'Arxiu Comarcal de la Segarra, a Cervera, i el volum on es troben els textos transcrits. Les citacions, però, no són numèricament exhaustives sinó, simplement, elegides per poder donar una visió general del tema.

Font Bullida

... cum carrerono quo itur a la font Bulida... (1352). FN, Cervera, 2, Jaume Ferrer, *Llibre*, 1352, f. 81.

... la font Bolida... (1457). FN, Cervera, 39, Bernat dels Arcs, *Manual*, 1456-1457, f. 75 v.

Font Comtal

... la font Comdal... (1355). FM, *Clavaria*, 1355, f. 20.

... la font Compdal... (1416). FM, *Clavaria*, 1416, f. 121 v.

Font d'En Comalada

... la font d'En Comalada... (1529). FM, *Consells*, 1529, f. 19.

... la font d'En Comalada... (1619), FM, *Consells*, 1619, f. 10.

¹ Els noms actuals d'algunes d'aquestes fonts es poden trobar a: CASTELLÀ I ROCA, Agustí, "Les fonts de les partides de Cervera", *Segarra*, núm. 1003 (15 de març de 1987); PEDRÓS OROBITG, J., "Les antigues fonts de Cervera", *Segarra*, núm. 869 (1 de maig de 1981).

Font d'En Oltius

... la font d'En Oltius... (1340). FM, *Manifest. Capcorral*, 1340, f. 30.

Font de Capell

... la ffont de Capell... (1554). FM, *Consells*, 1554, f. 23.
... la font de Capell... (1699). FM, *Consells*, 1687-1709, f. 187.

Font de Fillol

... la fuente llamada de Fillol o de las Bassetas... (1736), FM, *Consells*, 1715-1736, f. 272.
... la fuente de los Reyes, llamada de Fillol... (1782), FM, *Consells*, 1782, f. 46.

Font de la Figuera

... la font de la Figuera... (1340). FM, *Manifest. Capcorral*, 1340, f. 76.

Font de la Vall

... la font nova qui s'és feta davant lo portal d'en Rius... (1448). FM, *Consells*, 1448, f. 15 v.
... les fonts de la Vall... (1452). FM, *Clavaria*, 1452, f. 64.
... la font de la Vall... (1453). FM, *Clavaria*, 1453, f. 83 v.
... la font nova del portal del Avayll... (1496). FM, *Clavaria*, 1496, f. 47 v.

Font de les Calcines

... la font de les Calcines... (1368). FM, *Obra del mur*, 1368, f. 12 v.

Font de les Verges

... pro opere fontis de les Verges... (1436). FM, *Èpoques comunes*, 1436-1437, f. 21.
... la ffont del Capcorral... (1456). FM, *Notaments del racional*, 1456-1461, f. 4.
... la font de la pobla... (1458). FM, *Consells*, 1458-1459, f. 94 v.
... la font del Capcorral, assats prop lo portal d'Oluga... (1491). FM, *Clavaria*, 1491, f. 40.

Font de Norius

... in termino dicte ville, in parte vocata lo tros de la pedrera, antiquitus dicta la font de Norius... (1452). FN, Cervera, 41, Dalmau Cellers, *Manual*, 1447-1455, f. 149 v.

Font de Sant Cristòfol

... la font de la costa de Sant Christòfol... (1527). FM, *Clavaria*, 1527, f. 7 v.
... la font nova de Sant Christòfol... (1527). FM, *Clavaria*, 1527, f. 8.

Font del Prat

... via publica qua itur a la font del Prat... (1367). FN, Cervera, 11, Miquel de Salvanera, *Vendes*, 1367, f. 4.
... deíús Framenors, a la font qui-s diu del Prat... (1488). FM, *Consells*, 1488, f. 36.

Font del Puig

... illud terre trocium terre campe quod habemus in termino dicte ville Cervarie, parte vocata a Capell et noratur lo Puig, confrontatum... de alia parte cum quodam camino quo itur a la font del Puig... (1479). FN, Cervera, 43, Joan Ponç, *Manual*, 1479, f. 63 v.

... cum vico quo itur a dicta villa Cervarie vers la font del Puig... (1482). FN, Cervera, 43, Joan Ponç, *Manual*, 1482, f. 22.

Font dels Orovins

... la font dels Orvigs... (1337). FM, *Clavaria*, 1337, f. 21 v.
... la font dels Orvits... la font dels Orovits ... (1430). FM, *Clavaria*, 1430, f. 70 v.
... la ffont dels Ororins... (1444). FM, *Clavaria*, 1444, f. 58.
... la ffont dels Orvigs... la font dels Orvits... (1449). FM, *Consells*, 1449, f. 20.
... la font dels Orovins... (1529). FM, *Consells*, 1529, f. 32 v.
... la font comuna dels Horovins... (1539). FM, *Consells*, 1539, f. 17.

Font dels Pous

... la font dels Pous... (1639). FM, *Consells*, 1639, f. 16 v.
... la fuente llamada de los Pozos... (1782), FM, *Consells*, 1782, f. 46.

Font Guitarda

... in termino Cervarie, loco voccato ffont Guitarda... (1352). FN, Cervera, 2, Jaume Ferrer, *Llibre*, 1352, f. 82.

Font Nova

... la font Nova està prop del portall del Miracle... (1623). FM, *Consells de Vint-i-quatrena*, 1605-1632, f. 6 de l'any 1623.

Fonts Camardes

... les fons Camardes... (1405). FM, *Consells*, 1405, f. 28 v.
... les fons Comardes... (1416). FM, *Clavaria*, 1416, f. 121 v.
... illud trocium terre..., afrontat de una parte cum via publica per quam tenditur de Cervaria ad ecclesiam de Magdalena..., de alia ab les fons Camardes... (1456). FN, Cervera, 39, Bernat dels Arcs, *Manual*, 1456-1457, f. 4 v.
... la font Camardes... (1554). FM, *Consells*, 1554, f. 23 v.
... la font Camardes... les fons Camardes... (1561). FM, *Consells*, 1561, f. 29.
... les fons Camardes... (1603). FM, *Consells*, 1603, f. 34.
... font Camarda... (1603). FM, *Èpoques ordinàries*, 1603, f. 38 v.
... fons Amargues... (1619). FM, *Consells*, 1619, f. 10.

Les Fontanelles

... el terme d'Uluya, a les Fontaneles... (1340). FM, *Manifest. Capcorral*, 1340, f. 38.
... a les Fontaneles d'Uluya... (1340). FM, *Manifest. Capcorral*, 1340, f. 76.
... tot lo terme de Cervera és estat termenat per lo spectable senyor governador sinó la partida de les Fontanelles e açò per quant per lo senyor e hòmens de Oluga hi és fet empaix dient la font de les Fontanelles és en son terme e la vila [de Cervera] aserint lo contrari e sobre açò se és molt altercant e dit senyor de Oluga se esforce voler-ho levar de aquest terme... (1492). FM, *Consells*, 1492, f. 21.